

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ ΦΥΣΙΚΗΣ Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ

Εισηγητής: Γίκας Βασίλειος

ΘΕΜΑ Α

A1. Τη χρονική στιγμή $t = 0$, ένα σώμα διέρχεται από τη θέση ισορροπίας του. Η αρχική φάση της ταλάντωσης είναι:

α) 0

β) π

γ) $\frac{\pi}{2}$

δ) 0 ή π

Μονάδες 5

A2. Στο σύστημα ελατήριο σταθεράς K – σώμα μάζας m , αν τετραπλασιάσουμε τη μάζα, η συχνότητα ταλάντωσης:

α) διπλασιάζεται

β) τετραπλασιάζεται

γ) υποτετραπλασιάζεται

δ) υποδιπλασιάζεται

Μονάδες 5

A3. Κατά τη διάρκεια της σταθερής περιόδου μιας αμείωτης μηχανικής ταλάντωσης η δυναμική ενέργεια γίνεται ίση με την κινητική:

α) μια φορά

β) 2 φορές

γ) 4 φορές

δ) καμία φορά

Μονάδες 5

A4. Αν η ενέργεια μιας αμείωτης ταλάντωσης τετραπλασιάζεται (με D σταθερή), τότε το πλάτος της:

- α) τετραπλασιάζεται
- β) διπλασιάζεται
- γ) υποδιπλασιάζεται
- δ) υποτετραπλασιάζεται

Μονάδες 5

A5. Να χαρακτηρίσετε τις προτάσεις που ακολουθούν, με το γράμμα (**Σ**), αν η πρόταση είναι σωστή ή με το γράμμα (**Λ**), αν η πρόταση είναι λάθος.

- α) Σε μία απλή αρμονική ταλάντωση καθώς αυξάνεται το μέτρο της δύναμης επαναφοράς, αυξάνεται και το μέτρο της ταχύτητας του σώματος που ταλαντώνεται.
- β) Σε μία απλή αρμονική ταλάντωση στη διάρκεια μιας περιόδου, η σχέση $K = 3U$ εμφανίζεται τέσσερις χρονικές στιγμές.
- γ) Σε ένα σύστημα μάζας ελατηρίου που εκτελεί απλή αρμονική ταλάντωση, αν διπλασιάσουμε τη μάζα του σώματος χωρίς να μεταβάλουμε το πλάτος της ταλάντωσης, τότε η ενέργεια της ταλάντωσης θα διπλασιαστεί.
- δ) Η περίοδος μιας απλής αρμονικής ταλάντωσης είναι ανάλογη του πλάτους ταλάντωσης.
- ε) Η δυναμική ενέργεια μιας απλής αρμονικής ταλάντωσης πλάτους A είναι κάθε στιγμή μεγαλύτερη από την κινητική ενέργεια.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ Β

B1. Σε μία απλή αρμονική ταλάντωση ισχύει: $K = 3U$ στις θέσεις:

α) $x = \pm \frac{A\sqrt{2}}{2}$ β) $x = \pm \frac{A}{2}$ γ) $x = \pm \frac{A\sqrt{3}}{2}$

Επιλέξτε τη σωστή απάντηση.

Μονάδες 2

Αιτιολογήστε την επιλογή σας.

Μονάδες 6

B2. Αν για $t = 0$ το σώμα διέρχεται από τη θέση $x = +\frac{A}{2}$ και κινείται κατά την αρνητική φορά η αρχική φάση της ταλάντωσης είναι:

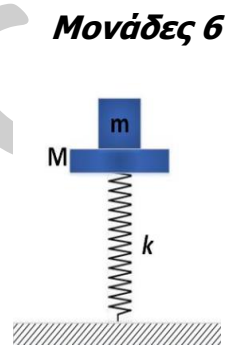
α) $\varphi_0 = \frac{\pi}{2} \text{rad}$ β) $\varphi_0 = \frac{\pi}{6} \text{rad}$ γ) $\varphi_0 = \frac{5\pi}{6} \text{rad}$

Επιλέξτε τη σωστή απάντηση.

Μονάδες 2

Αιτιολογήστε την επιλογή σας.

B3. Δίσκος μάζας M είναι στερεωμένος στο πάνω άκρο κατακόρυφου ιδανικού ελατηρίου σταθεράς k . Πάνω στον δίσκο τοποθετούμε σώμα μάζας m και το σύστημα των δύο σωμάτων ισορροπεί ακίνητο όπως στο σχήμα. Με κατάλληλη δύναμη μετακινούμε το σύστημα συσπειρώνοντας επιπλέον το ελατήριο κατά d και τα αφήνουμε ελεύθερα, έτσι ώστε να εκτελούν απλή αρμονική ταλάντωση, χωρίς να χάνουν επαφή μεταξύ τους. Για την αρχική μετακίνηση d πρέπει να ισχύει:

α) $d \leq \frac{(M+m)g}{k}$ β) $d \leq \frac{Mg}{k}$ γ) $d \leq \frac{mg}{k}$

Επιλέξτε τη σωστή απάντηση.

Μονάδες 2

Αιτιολογήστε την επιλογή σας.

Μονάδες 7

ΘΕΜΑ Γ

Ένα σώμα μάζας $m = 1 \text{kg}$ εκτελεί Α.Α.Τ. πλάτους A και περιόδου T . Η συχνότητα διέλευσης του σώματος από τη Θ.Ι. του είναι $f' = \frac{10}{\pi} \text{Hz}$. Τη στιγμή $t = 0$ ο ρυθμός μεταβολής της ορμής του είναι -20kgm/s^2 , το μέτρο της ταχύτητάς του είναι $2\sqrt{3} \text{m/s}$ και το σώμα επιταχύνεται.

Γ1. Να βρείτε τη σταθερά επαναφοράς D .

Μονάδες 6

Γ2. Να βρείτε το πλάτος ταλάντωσης.

Μονάδες 6

Γ3. Να γράψετε τη χρονική εξίσωση της απομάκρυνσης του σώματος από τη θέση ισορροπίας

Μονάδες 6

Γ4. Να βρείτε τη χρονική στιγμή κατά την οποία η κινητική και η δυναμική ενέργεια ταλάντωσης ικανοποιούν τη σχέση $K = 3U$ για πρώτη φορά μετά τη χρονική στιγμή $t = 0$, όπου K και U δηλώνουν την κινητική και τη δυναμική ενέργεια της ταλάντωσης αντίστοιχα.

Μονάδες 7

ΘΕΜΑ Δ

Το πάνω άκρο κατακόρυφου ιδανικού ελατηρίου σταθεράς $k = 400\text{N/m}$ στερεώνεται στην οροφή ερευνητικού εργαστηρίου, ενώ στο κάτω άκρο του ισορροπεί δεμένο σώμα μάζας $m = 4\text{kg}$. Από την θέση αυτή εκτοξεύουμε το σώμα προς τα κάτω με ταχύτητα μέτρου $u_0 = 4\text{m/s}$.

Δ1. Να αποδείξετε ότι το σώμα θα εκτελέσει απλή αρμονική ταλάντωση και να υπολογίσετε το πλάτος και την περίοδο της ταλάντωσης.

Μονάδες 5

Τη στιγμή που το ελατήριο έχει επιμηκυνθεί κατά $\Delta l_1 = 0,3\text{m}$ και το σώμα κινείται προς την κατώτερη ακραία θέση της ταλάντωσης του, σφηνώνεται σε αυτό με ταχύτητα $u_2 = 4\sqrt{3}\text{m/s}$ ένα βλήμα, μάζας $m_2 = 2\text{kg}$, το οποίο κινείται κατακόρυφα προς τα πάνω. Να υπολογίσετε:

Δ2. Το πλάτος της απλής αρμονικής ταλάντωσης την οποία θα εκτελέσει το συσσωμάτωμα που θα προκύψει από την κρούση.

Μονάδες 5

Δ3. Το πηλίκο της μέγιστης δύναμης επαναφοράς, προς την μέγιστη δύναμη του ελατηρίου.

Μονάδες 5

Δ4. Το ρυθμό μεταβολής της ορμής, το ρυθμό μεταβολής της κινητικής ενέργειας του συσσωματώματος, την χρονική στιγμή που το συσσωμάτωμα διέρχεται για πρώτη φορά από την αρχική θέση ισορροπίας του σώματος m_1 .

Μονάδες 5

Δ5. Το έργο της δύναμης του ελατηρίου από τη χρονική στιγμή κατά την οποία η ταχύτητα μηδενίζεται για πρώτη φορά μετά την κρούση, έως τη χρονική στιγμή κατά την οποία η ταχύτητα μηδενίζεται στιγμιαία για δεύτερη φορά.

Ακρόαση